

ΕΡΓΟ 'CARE-MEDIFLORA': ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΩΝ ΦΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Φουρναράκη Χ. (1)*, Γώτσιου Π. (1), Μαρκάκη Ε. (1), Κοκκινάκη Α. (1), Σφουγγάρη Η. (1), Κατσικάνη Κ. (1)

(1) Μονάδα Διατήρησης Μεσογειακών Φυτών, CIHEAM Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων, Ελλάδα, flora@maich.gr

Το έργο

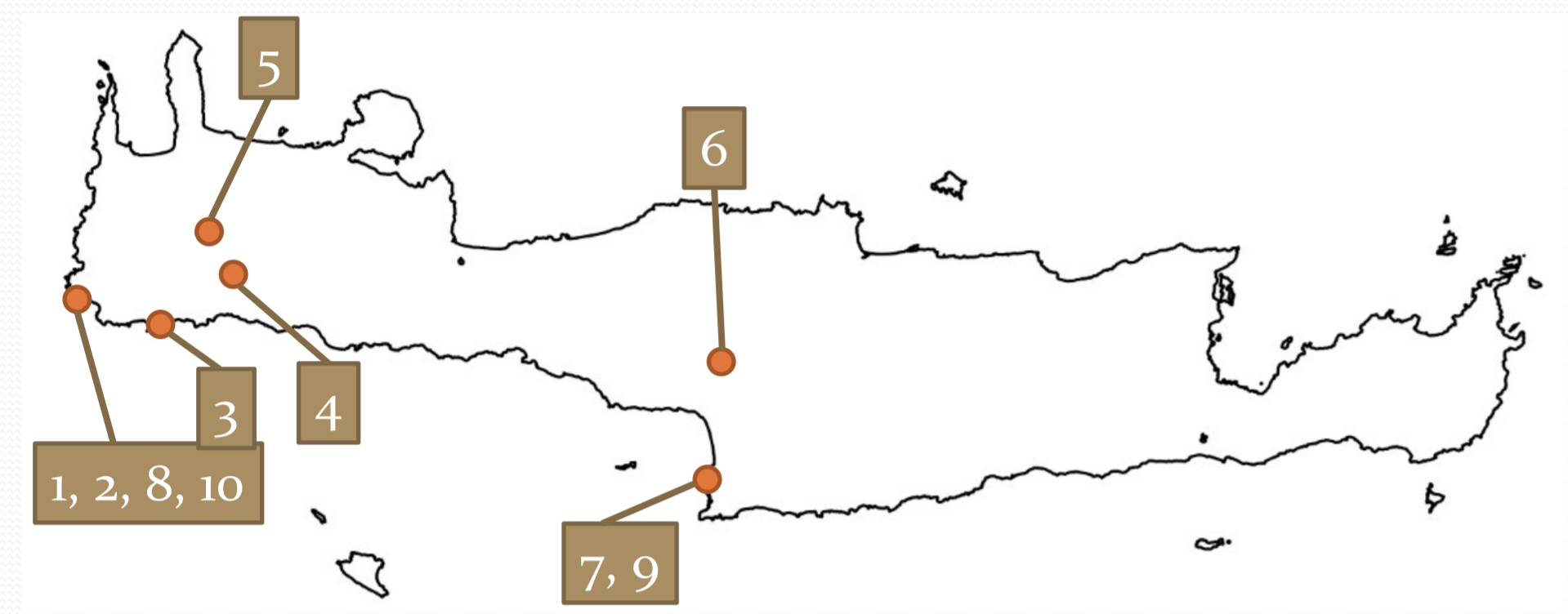
Το έργο CARE-MEDIFLORA "Δράσεις Διατήρησης Απειλούμενων Φυτικών Ειδών των Νησιών της Μεσογείου: κοινές δράσεις για «εντός τόπου» και «εκτός τόπου» διατήρηση" στοχεύει στη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης απειλούμενων φυτών της Μεσογείου. Υλοποιείται από 7 φορές σε 6 νησιά της Μεσογείου (Βαlearίδες Νήσοι, Κορσική, Σαρδηνία, Σικελία, Κρήτη και Κύπρος) και από την Ομάδα Ειδικών για τα Φυτά των Νησιών της Μεσογείου της Διεθνούς Ένωσης για την Προστασία της Φύσης (IUCN).

Στα πλαίσια του έργου στην Κρήτη, υλοποιούνται από το 2016 δράσεις διατήρησης εντός του φυσικού περιβάλλοντος για 10 απειλούμενα φυτικά είδη και εκτός του φυσικού περιβάλλοντος για τη μακροχρόνια διατήρηση πάνω από 50 απειλούμενων φυτικών ειδών της Κρήτης στην Τράπεζα Σπερμάτων (Σπόρων) του Μ.Α.Ι.Χ. και διερεύνηση των βέλτιστων συνθηκών για τη φύτευσή τους. Οι δράσεις υλοποιούνται σε συνεργασία με τους τοπικούς αρμόδιους φορείς.

Οι πέντε κύριες δράσεις του έργου:

1. Καθορισμός προτεραιοτήτων διατήρησης και επιλογή των ειδών-στόχων σε κάθε νησί
2. Σχεδιασμός των δράσεων εντός και εκτός του φυσικού περιβάλλοντος
3. Δράσεις διατήρησης εντός του φυσικού περιβάλλοντος (*in situ*)
4. Δράσεις διατήρησης εκτός του φυσικού περιβάλλοντος (*ex situ*)
5. Δικτύωση και επικοινωνία.

Δράσεις εντός του φυσικού περιβάλλοντος (*in situ*)

Χάρτης *in situ* δράσεων. Σε κάθε τοποθεσία σημειώνονται τα είδη για τα οποία πραγματοποιήθηκαν δράσεις (βλ.αρίθμηση ειδών παρακάτω).

Τα δέκα φυτικά είδη των *in situ* δράσεων:

1. *Androcymbium rechingeri* Greuter

6. *Horstrissea dolinicola* Greuter, Gerstberger & Egli

2. *Bellevalia brevipedicellata* Turrill

7. *Limonium creticum* R. Artelari

3. *Bolanthus creutzburgii* subsp. *zaffranii* Phitos, Turland & Bergmeier

8. *Limonium elaphonicum* A. Mayer

4. *Chaerophyllum creticum* Boiss. & Heldr.

9. *Reseda minoica* Martín-Bravo & Jiménez-Mejías

5. *Datisca cannabina* L.

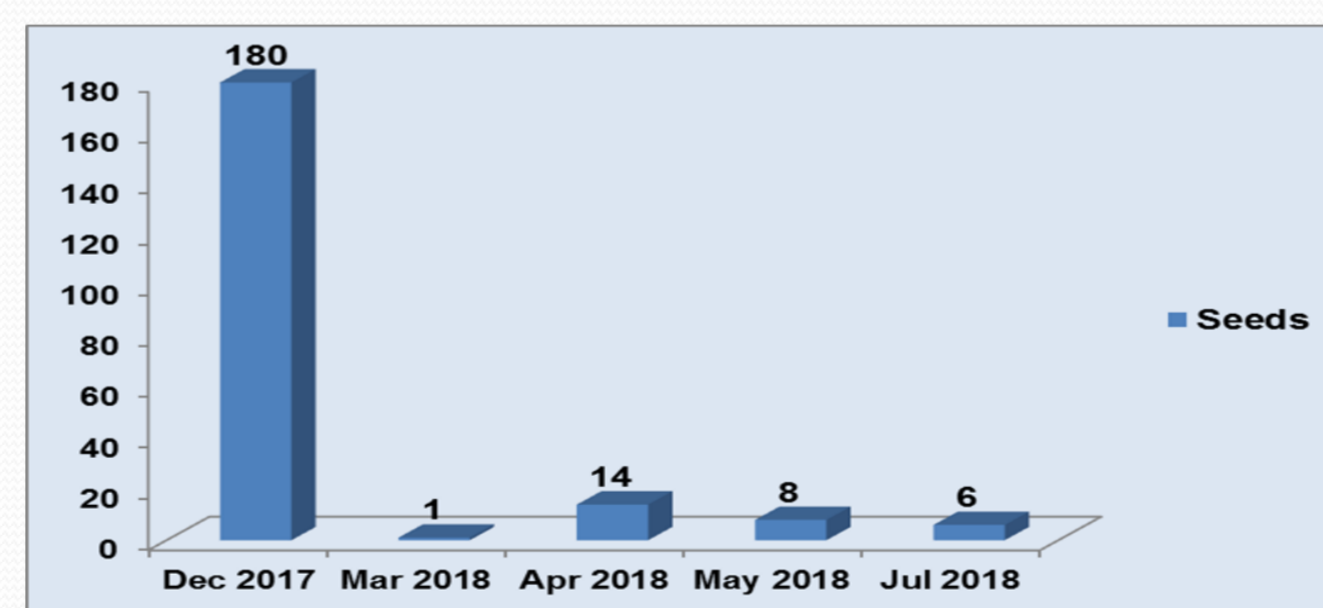
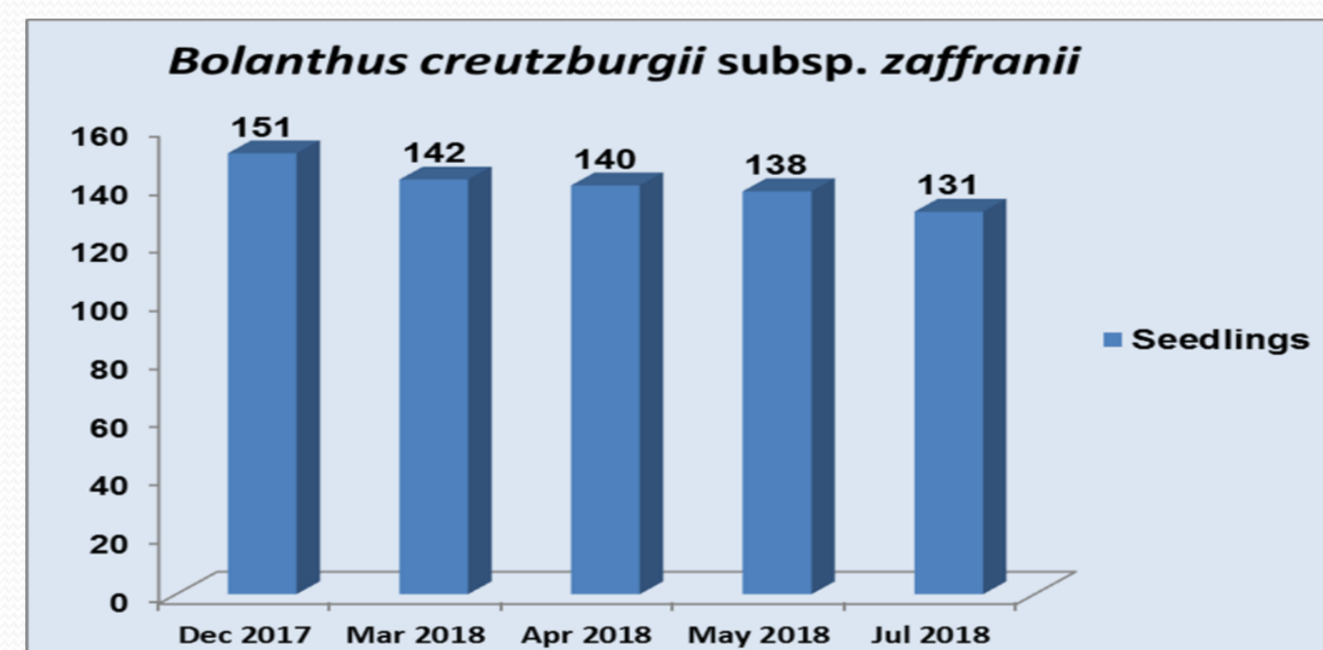
10. *Viola scorpiuroides* Coss.

Μέτρα διαχείρισης:

- Ενίσχυση φυσικών πληθυσμών
- Περίφραξη
- Τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων
- Απομάκρυνση εισβαλλόντων ξενικών ειδών και καλλωπιστικών ειδών
- Δημιουργία μικρο-αποθέματος φυτών
- Δράσεις ενημέρωσης

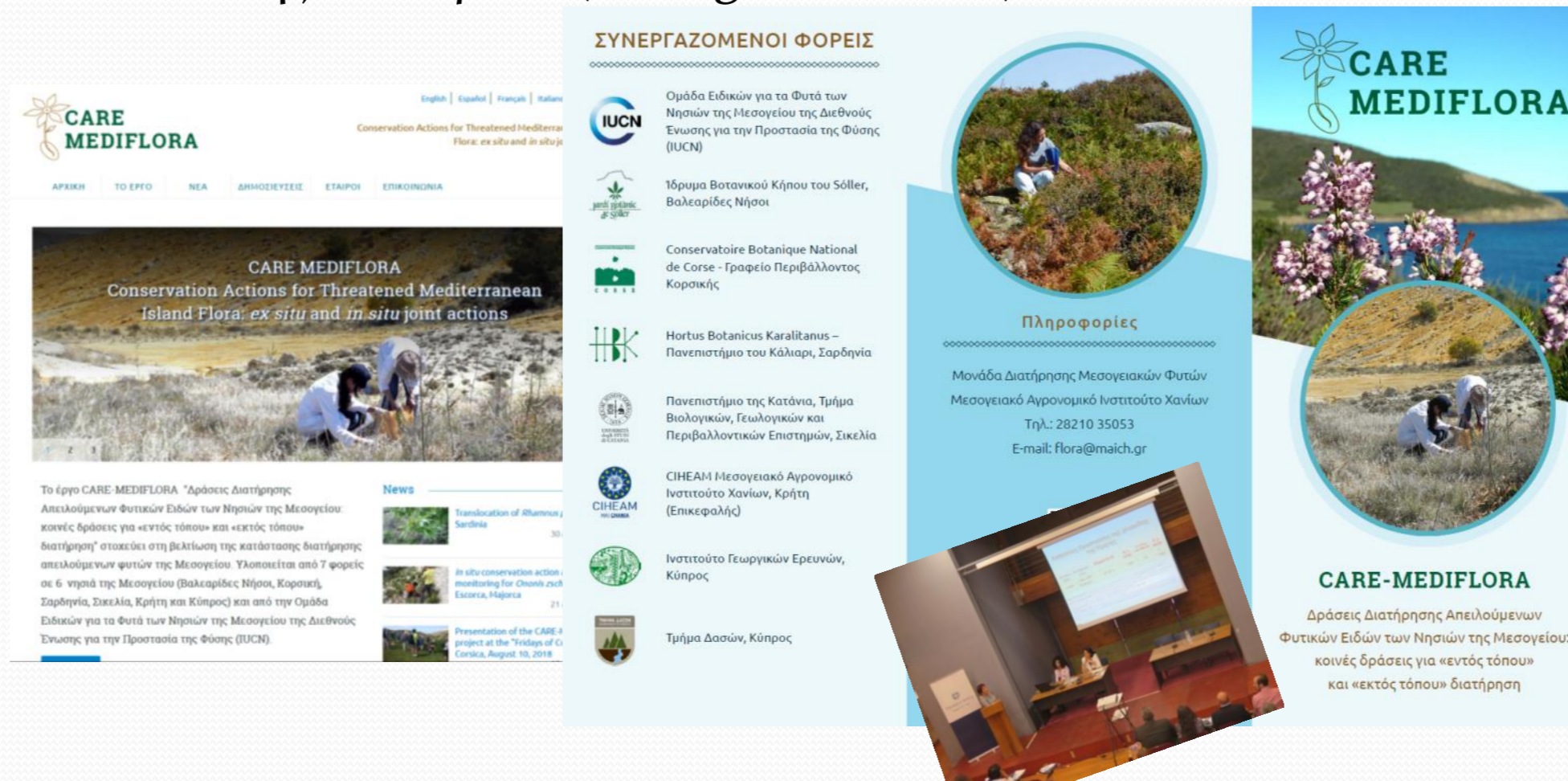
Παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των μέτρων διαχείρισης

Ενδεικτικά αποτελέσματα παρακολούθησης ενίσχυσης φυσικών πληθυσμών (εδώ για πληθυσμό *B. creutzburgii* subsp. *zaffranii* με φύτευση αρτιβλάστων και σπερμάτων).

Δικτύωση και επικοινωνία

- Δημιουργία ιστότοπου και ενημερωτικού υλικού
- Διοργάνωση και συμμετοχή σε επιστημονικά συνέδρια και ενημερωτικές εκδηλώσεις
- Ενίσχυση του δικτύου GENMEDA - Δίκτυο Κέντρων Διατήρησης Φυτών της Μεσογείου (www.genmeda.net).

Δράσεις εκτός του φυσικού περιβάλλοντος (*ex situ*)

Συλλογή σπερμάτων, πειράματα φύτευσης, παραγωγή φυτών και φύλαξη σπερμάτων στην τράπεζα σπόρων.

Πίνακας φυτικών ειδών-στόχων για εκτός τόπου διατήρηση (*ex situ* δράσεις)

Αρ.	Φυτικά είδη-στόχοι στην Κρήτη	Αριθμός συλλογών
1	<i>Alyssum baldacii</i> Vierh. ex Nyár	1
2	<i>Alyssum fragillimum</i> (Bald.) Rech.f.	1
3	<i>Anchusa cespitosa</i> Lam.	1
4	<i>Androcymbium rechingeri</i> Greuter	5
5	<i>Anthemis glaberrima</i> (Rech. fil.) Greuter	2
6	<i>Artemisia inculta</i> Delile	1
7	<i>Arum purpureospathum</i> P.C. Boyce	2
8	<i>Astragalus creticus</i> Lam. subsp. <i>minoicus</i> Brullo & Giusso	1
9	<i>Astragalus idaeus</i> Bunge	1
10	<i>Bellevalia brevipedicellata</i> Turrill.	1
11	<i>Bolanthus creutzburgii</i> Greuter subsp. <i>zaffranii</i> Phitos & al.	1
12	<i>Bupleurum gaudianum</i> Snogerup	1
13	<i>Calamintha cretica</i> (L.) Lam.	2
14	<i>Callitriche pulchra</i> Schotsman	1
15	<i>Campanula laciniata</i> L.	4
16	<i>Campanula saxatilis</i> L. subsp. <i>saxatilis</i>	2
17	<i>Centaurea argentea</i> L. subsp. <i>chionantha</i> (Turland & L. Chilton) Greuter	2
18	<i>Centaurea baldacii</i> Degen ex Bald.	1
19	<i>Centaurea pocolatoris</i> Greuter	1
20	<i>Centaurea pumilio</i> L.	1
21	<i>Chaerophyllum creticum</i> Boiss. & Heldr.	1
22	<i>Crepis auriculifolia</i> Sieber ex Spreng.	4
23	<i>Cynara cyrenaica</i> Maire & Weiller	1
24	<i>Datisca cannabina</i> L.	1
25	<i>Dianthus juniperinus</i> Sm. subsp. <i>kavusicus</i> Turland	1
26	<i>Dianthus xylorrhizus</i> Boiss. & Heldr.	1
27	<i>Eryngium ternatum</i> Poir.	1
28	<i>Helichrysum doerfleri</i> Rech. f.	1
29	<i>Helichrysum heldreichii</i> Boiss.	2
30	<i>Horstrissea dolinicola</i> Greuter, P. Gerstberger & B. Egli	1
31	<i>Hypericum jovis</i> Greuter	1
32	<i>Hypericum kelleri</i> Bald.	2
33	<i>Lathyrus neurolobus</i> Boiss. & Heldr.	1
34	<i>Leontice leontopetalum</i> L. subsp. <i>leontopetalum</i>	3
35	<i>Limonium calliopsium</i> A. Mayer	1
35	<i>Limonium creticum</i> R. Artelari	1
36	<i>Limonium elaphonicum</i> A. Mayer	1
37	<i>Limonium sougiae</i> Erben & Brullo	1
38	<i>Medicago arborea</i> L. subsp. <i>strasserii</i> (Greuter, Matthäs & Risse) Sobr.-Vest. & Ceresuela	1
39	<i>Micromeria sphaciotica</i> Boiss. & Heldr. ex Benth.	2
40	<i>Moluccella spinosa</i> L.	1
41	<i>Myosotis solange</i> Greuter & Zaffran	1
42	<i>Nepeta sphaciotica</i> P.H. Davis	1
43	<i>Noccaea zaffranii</i> F. K. Mey.	1
44	<i>Origanum dictamnus</i> L.	6
45	<i>Phoenix theophrasti</i> Greuter	4
46	<i>Polygonum idaeum</i> Hayek	1
47	<i>Prospero depressum</i> Speta	1
48	<i>Prospero idaeum</i> Speta	1
49	<i>Prospero minimum</i> Speta	1
50	<i>Prospero rhadamanthi</i> Speta	1
51	<i>Ranunculus veronicae</i> N. Böhring	1
52	<i>Reseda minoica</i> Martín-Bravo & Jiménez-Mejías	1
53	<i>Sesleria doerfleri</i> Hayek	2
54	<i>Sibthorpia europaea</i> L.	2
55	<i>Silene ammphila</i> Boiss. & Heldr. subsp. <i>amphila</i>	1
56	<i>Silene succulenta</i> Forssk.	3
57	<i>Tamarix minoa</i> J. L. Villar, Turland, Juan, Gaskin, M. A. Alonso & M. B. Crespo	1
58	<i>Teucrium cuneifolium</i> Sm.	4
59	<i>Thymra calostachya</i> (Rech.f.) Rech.f.	1
60	<i>Viola scorpiuroides</i> Coss.	4

Απειλές:

- Ο τουρισμός και οι ψυχαγωγικές δραστηριότητες
- Η κτηνοτροφία συμπεριλαμβανομένων της κατασκευής δρόμων και εγκαταστάσεων για στάβλισμα ζώων
- Παράνομα λατομεία
- Εισβάλλοντα ξενικά είδη
- Εντατικοποίηση της γεωργίας

Ευχαριστίες

Το έργο συγχρηματοδοτήθηκε από το MAVA Foundation (80%). Σημαντική συμβολή στην υλοποίηση των δράσεων είχαν η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης (Διευθύνσεις Δασών Χανίων και Ρεθύμνου) και οι Δήμοι Καντάνου-Σελίνου και Αναγείων.

